

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-agerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša. Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedekrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Gospodskih ulicah št. 12. Up ravn i štu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 18. decembra.

Srbija važna je za nas po sorodstvu, važna kot sosedna naši državi, važna kot etapa na balkanski poluotok in do divnega Carigrada. Zaradi te važnosti in ker imamo v Srbiji mnogo in raznovrstnih interesov, bavimo se pogostoma z mlado kraljevino in z opreznimi očmi opazujemo vse dogodke v njej.

Zlasti sedaj ob volitvah za skupščino je zanimalo veliko in dan na dan čuje se vprašanje: „Kaj novega iz Srbije?“ „Kaj se dogaja v Belegradu?“ Kot odgovor na tako vprašanje, naj nam služijo danes glasovi raznih listov, ker smo se prepričali, da je to najvarnejši način.

„Pester Lloyd“ ima na prvem mestu o kraljevini srbski uveden članek, ki je vse pozornosti vreden. Čitajočim ta članek, zdele se nam je, da glasilo Falkovo tolče na prsi z glasnim „Mea culpa“ in da se mu razmere onkraj Dunava in Save ne vidijo preveč rožnobojne. „Pester Lloyd“ dokazuje, da se kralj Milan radikalne stranke nikdar osvobodil ne bode, kajti: „Kralju srbskemu pripeta se je dogodba, o kateri prioveduje nemška bajka: Kako je beda v podobi malega možička ušatorila se v kmetski hiši, kako je ubogi kmet vse zaman poskušal, da bi prepodil usiljenca, kako je celo streho razrušil pod katero se je bil ugnezsil nadležni gost, kako je, ko vse ni nič pomagalo, naposled sklenil, da ostavi stanovanje in se preseli v drugo hišo — a glej, ko je voz naložen z imetkom peljal se skozi vrata, čepela je beda na pohištvu in veselo se nasmihala: „Mi se selimo!“ Baš tako godi se kralju Miljanu s svojim jadom, z radikalci. Stranka ta ugnezdiла se je po Srbiji, zlasti mej kmetskim prebivalstvom. Kralj skušal je napraviti jo neškodljivo, in poklical jo je na krmilo ter dal je priliko, uničiti se, — a brez uspeha. Radikalna vlada bila je sicer zelo slaba, a stranka ostala je navzlic težu mej narodom. Tedaj odpustilo se je to ministerstvo in postavila se je odločna in krepka vlada, ki naj iztrebi zlo pri korenini — a tudi to je bilo brez uspeha, kajti vsa opozicija pridružila se je radikalizmu. Sedaj sklenil je kralj skrajno sredstvo. Stara ustava se ima razrušiti in sezidati nova konstitucionalna zgradba. A glej! ko se ima pričeti preselitev, čeprav na vozu, ki ima novo ustavo prepeljati v skupščino, zopet radikalna beda na vrhu in veselo kliči: „Mi se selimo!“

LISTEK.

Matične knjige za leto 1888.

III.

Prihajač.

Povest. Spisal Fr. Dolinar.

Tretja knjiga, katero nam podaje „Matica Slovenska“, prinaša kot III. zvezek zabavne knjižice povest „Prihajač“, kateri je odbor bil prisodil dario iz Jurčič-Tomšičeve ustanove. Kdo je „Prihajač“, po katerem je pisatelj krstil svojo povest? Mladi trgovec Stržen, ki se je naselil na kmetih v vasi, ne predaleč od Ljubljane. To neslano, puhlo človeče, v katerem ni iskrice poštenja, ki pijančuje, razgraja, brije neumne burke in šale, karta, zalezjuje kmetska dekleta, ta prototip lahkomisljnega in sprijenega fantastina, spremeni v teku malo mesecov vso poprej pošteno in mirno vas v kraj prepira in razprtij. Zraven svoje prodajalnice odpre krčmo in tu se zbira vsa vaška sodrga. Upliv

Ko je „Pester Lloyd“ tako narusal položaj v Srbiji, svetuje se kralju Milanu, naj radikalcem po kaže pest, kajti „vse je zavisno od osobne odločnosti in vztrajnosti, vse od suverenne zavesti kralja Milana, od njegove modrosti in energije.“ Ako se mu ne posreči, ugnati nemirnih duhov v kozji rog, nastala bode za Srbijo „brezupna perspektiva“, a „Pester Lloyd“ milostno zatrjuje, da se on in njegovi pristaši v Srbije notranje zadeve nikdar umešali ne bodo.

Drugi list, ki se bavi s Srbijo, je „Novoje Vremja“. Na svojega Dunajskega dopisnika vest, da kralj Milan za slučaj neprilik v Srbiji prosi od avstrijske vlade ne samo pomoči, ampak tudi podpore, opaža „Novoje Vremja“: „Avstrijska diplomacija bode dobro storila, ako pomisli posledice, predno v sprejme tak predlog. Že davno ni bilo v Rusiji toliko povoda, kakor sedaj, da sočutno podpira srbskega naroda težnje, ki so se pokazale pri volitvah za veliko skupščino. Te težnje, ako le ne bodo ugašene, morejo imenitno storiti isto Srbijo, ki je nauševala ruske prostovoljce, ki so 1876. l. hiteli Srbom na pomoč, to se pravi, utegnejo napraviti slovansko državo v resnici nezavisno, ob jednem paiskreno prijateljsko Rusiji, akoravno nesmo posvečeni v državne tajnosti in nakane ruske vlade, smemo vendar trditi, da, ako se prikaže v Srbiji avstro-agerska vojska, bodi tudi v ta skromni namen, da so zopet povrne postavnega vladarja oblast, ne bode to brez energičnega ugovora iz Petrograda, marveč bode to pričetek novih mejnarodnih zapletkov najresnobnejnega značaja“.

„Novoje Vremja“ razpravlja še nadalje srbske razmere in se peča že z eventualiteto, da se bode Milan odrekel prestolu kraljeviču Aleksandru na korist in da se bode potem kraljica Natalija povrnila v Srbijo, ki bi potem bila v resnici nezavisna slovanska država. Tako „Novoje Vremja“, ki nam v rečenem članku podaje par akordov srbske „Zukunftsmausik“.

V listih čita se celo, da se na Dunaji že razpravlja vprašanje, kaj se ima zgoditi, ako v Srbiji prevrat nastane. Zatrjuje se, da naša država sama ne bode posredovala, marveč da bode vlastim predlagala, da se v Srbijo odpošljejo evropski posverjeniki in velesil vojaški agenti, da s pomočjo primerne vojne sile, katero bi dale sosedne dežele: Avstrija, Turčija in Rumunska, napravijo mir in red

Strženove krčme jel se je kazati na mladini. Dekleta so se lišpala in mislila le na nedeljski ples. Sramožljivost je izginila iz prednjih očij in kar pretresalo je človeka, ki je čul nespodobno govorjenje in nesramno petje iz dekliskih ust. — Mlađenči so se navadili potepanja, zapravljivosti in ošabnega, odurnega vedenja. Še celo v cerkvi so se godile nespodobnosti.

In tega malopridneža izvolijo si vaščanje županom nasproti prejšnjemu županu, obče spoštovanemu možu, kije na splošno zadovoljstvo bil županoval že desetletja. Županja pa mu hoče obesiti svojo pošteno in jedino hčer za ženo. Gospod pisatelj je te žalostne razmene in to pokvarjenost popisal tako živo, da naposled čitatelj dobri prepričanje, da se je res tako godilo. Sicer pa kaže gosp. pisatelj v tej povesti, da ima bogato žilo zdravega humorja, in če kdo, more nam on ustvariti humorističen roman. V tem zmislu pozdravljamo „Prihajač“ kot predhodnika večjega pripovednega dela, pisanega z onim humorjem, s katerim nas razveseljuje pisatej na mnogih mestih te povesti.

v deželi. Veliko vprašanje je pa, bodo li vse velesile tak predlog vsprejete,

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 18. decembra.

Češki deželnih zbor snide se někda dne 7. januarja in bode zboroval tri tedne. Glavni predmet njega posvetovanjem bodo pravila deželne banke, ki se namerava osnovati. Nove volitve za deželni zbor bodo prihodnje poletje.

Vlada baje hoče sama izdelati nov Šolski zakon in predložiti ga gospodski zbornici, da tako odstrani Liechtensteinov predlog. Vlada bode zakon zaradi tega poprej gospodski zbornici predložila, ker misli, da bode tu našla manj upora. Ko bode pa gospodski zbornica predlog vsprejela, se tudi zbornica poslancev ne bode upala ustavljati. Mi Slovani od predloge, katero bode izdelal gospod pl. Gauč, nič dobrega ne pričakujemo. Liechtensteinov predlog mu najbrž zaradi tega ne ugaja, ker se nekoliko ozira na želje Čehov, vladna predloga bode pa najbrž strogo centralistična in se bode ozirala najbrž le na želje nemških konservativcev.

Oficijozni „Mährisch-schlesische Bote“ piše, da ni upanja, da bi vladna predloga vojnega zakona se kaj premenila. Tudi oni so motijo, ki mislijo, da jo bode premenil ogerski državni zbor. Kakor je ta list izvedel, sta se sporazumeli obestanski vladi, da bode teta gledali, da parlament jedne državne polovice vsprejme predloga tako, kakor jo je parlament druge polovice. Ko bi Ogrski vojnega zakona ne vsprejeli, prišlo bi v Budimpešti do ministerske krize.

Vnanje države.

O volitvah v Srbiji dobili smo prvo poročilo. Voljenih je 160 radikalcev in 40 liberalcev, o kakej zmagi naprednjakov se pa predvčeraj zvečer v Belegradu še ni vedelo. Ker je voliti nad 600 poslancev, se seveda iz navedenih številk ne more sklepati na končni rezultat. A toliko je gotovo, da bodo radikalci imeli veliko večino, naprednjaki pa ne bodo dosegli skoro nobenih uspehov. Liberalci utegnejo dobiti nekaj več mandatov, nego se je s prva pričakovalo. V Belegradu so bili liberalci in radikalci sklenili kompromis in so tudi zmagali. Njih kandidati so dobili po 813 glasov, kandidati naprednjakov pa dobili po 518 glasov. Oni liberalci, ki ne marajo za nobeno sporazumjenje z radikalci, bili so postavili lastne kandidate, kateri so pa le dobili po 444 glasov. Skoro vši uradniki glasovali so za liberalce, ker mislijo, da pride Ristić na krmilo. Občinstvo v Belegradu se nadeja, da kralj pokliče radikalce na krmilo, predno se snide velika

IV.

Erjavčevi izbrani spisi.

Vsek matičar bode hvaležen „Matici Slovenski“, da je zbrala in izdala leposlovna dela Frana Erjavca, pisatelja, o katerem gosp. profesor Levec po pravici trdi v životopisu („Zvon“ 1887. l.), da je bil najpopularnejši pisatelj v Slovencih, ki je znal pisati za ves narod, a ne samó za posamezne dele njegove.

Leta 1857. se je Erjavčevi prvič oglasil v „Novicah“ s povestico: „Veliki petek“. Žno se začenja prvi zvezek. Zatem sledi v „Slovenskem Glasniku“ l. 1859. natisnena povest: „Na striječevem domu“. Toda ta povest se v jeziku in dikej bistveno razločuje od prvega natisa. Ranjki Erjavčevi je namreč začel prirejati starejše svoje spise, da bi jih izdaval v „Slovenski knjižnici“, ter jih v ta nam popravljaj. Prezgodnja smrt Jurčičeva in Erjavčeva je zaprečila, žal, ta načrt. Za drugi tisk je bila prirejena v ostalini samo povest „Na striječevem domu“ in prva tri poglavja „Črtic iz življenja in delovanja učenjaka Schankschnepperleinu“.

skupščina. V političnih krogih se pa govorji, da bodo kralj sostavil ministerstvo iz vseh strank, ki bodo vladalo tako dolgo, da se premeni ustava, potem pa pride na krmilo vlada, ki bodo vzeta iz kakih stranek.

Povodom smrti princa Aleksandra hessenskega sta princ Ferdinand in **bolgarska** vlada princu Aleksandru Battenberžanu izrekla sožaljenje. Stotnik polka Aleksander (1. pešpolka) odpotoval je v Darmstadt, da bodo zastopal polk pri pogrebu ter položil venec na krsto. Ponesel bodo tudi lastnoročni pismi princa Ferdinanda vladajočemu velikemu vojvodu hessenskemu in princu Aleksandru.

Zbornica **francoska** je zavrgla vladno predlogo, da bi se naj Panamski družbi priznala pravica, da za tri mesece plačila ustavi. To je potrebno, ker bo sicer drzno Lessepsovo podjetje zadele na prevelike težave, ter bo morda družba moralna napraviti konkurz. Tak konkurz bi pa jako hudo zadel prebivalstvo, kajti panamske srečke in obligacije so največ v rokah malih kapitalistov, katere bi taka zguba pahnila v revščino. Zbornica se pa na vse to ni ozirala. Zaradi tega vlada po deželi velika nevolja.

Vodja **angleških** liberalcev Gladstone je govoril na nekem taboru v Londonu, ki je bil obilo obiskan. V svojem govoru je napadal unijonistične liberalce, ki podpirajo konservativce, a v parlamentu vendar sedel mejo liberalci. Govornik misli, da do vojne ne bodo prišlo v Evropi. Na Balkanu zlasti v Srbiji še ni vse v redu in se je bati nemirov, čemur so pa krive spletke raznih držav. Nadeja se pa, da bodo angleška vlada previdno postopala glede balkanske politike. Energično je protestoval proti temu, da bi skušali zavojevati Sudan. Niti angleški niti egiptski interesi ne zahtevajo, da bi si morali obdržati Sudan. Nadalje je Gladstone razvil svoj program glede notranje politike. Glavne točke tega programa so, da se volilna doba parlamenta skrajša na tri leta, da se policijska oblast v Londonu izroči občini, da se skrbi za brezplačen pouk in na Škotskem in v Walesu cerkev loči od države.

Dopisi.

Iz Kamnika 12. decembra. (Slovesno otvorjenje vodovoda.) Take slavnosti, kakor dne 2. t. m., še ni bilo v našem mestu. Potomcem bodo pričala, kakó visoko je spoštoval Kamnik svojega vladarja. V spomin njegovega slavnega vladanja napravil je vodovod, ki se je ta dan blagoslovil. Prostor za to slavnost zbral se je na sejmskem trgu, kjer stoji tudi krasen vodnjak od litega železa z napisom: „V spomin slavnega 40letnega vladanja presvetlega cesarja Fran Josipa I. postavila mestna občina. 1888.“ Ves trg in mestno hišo krasile so cesarske in narodne zastave. Vodnjak in tik njega začasno napravljeni vodomet zaljšalo je zelenje. Ob 11. uri dopoludne napolnilo je domače in tuje občinstvo ves slavnostni prostor, katerega odličnejše mesto je bilo odločeno navzočnim mestnim odbornikom, okrajnemu glavarju, častnikom, uradnikom. Požarna bramba skrbela je za red. Slavnost povekševalo je tudi veteransko društvo z godbo. O določenem času biagoslovi g. dekan vodovod. Po kočanem obredu stopi na ōder g. Hable inžener Dunajske družbe, ki je napravo vodovoda prevzela, čestita mestu, da si je preskrbelo z vodovodom zdrave pitne vode, riše zgodovino vodovodov, zahvaljuje se županu in mest. odboru za izročitev dela, izjavlja, da je vodovod popolnoma zagotovljen ter ga kot tacega oddaje g. županu. Gosp. župan Fischer na to naznani, da je z dogotovljenim vodovodom zvršen sklep mestnega odbora, postaviti monumentalen vodovod v spomin 40letnine, zahvaljuje se mestnemu starešinstvu za izkazano zaupanje in podporo, vodstvu smodnišnice, za pospeševanje

V prvem zvezku so dalje priobčene povesti „Avguštin Ocepel“ (Slovenski Glasnik, 1860), „Zamorjeni cvet“ (Slovenski Glasnik, 1861), „Izgubljen mož“ (Slovenski Glasnik, 1864), „Hudo brezno ali Gozdárjev rejenec“ (Družba sv. Mohorja, 1864), „Ni vse zlato, kar se sveti“ (Družba sv. Mohorja 1887), „Huzarji na Polici“ (Slovenski Glasnik, 1863). Zakaj se gosp. urednik ni držal kronologičnega reda, nam ni jasno.

Konečno naj izrečemo željo, kateri bodo gotovo pritrtili vsi matičarji, ki željno pričakujejo druzega zvezka: Naj bi Matica 2 zvezku dodala Erjavčeve podobo, izdelano na primer tako umetno, kakor je Stritarjeva v njega spisih. Gosp. profesor Levec pa naj bi spisal životopis, oziroma priredil v „Zvonu“ priobčenega za Erjavčeve izbrane spise.

Tisk in papir je ličen. Zeló pa motijo tiskovni pogreški, ki so nakopičeni v knjigi: „Slovenci in l. 1848.“ Naj odbor potrebno ukrene, da se vpravodno odpravi ta nedostatek.

dela in sploh vsem, ki so pri tem pripomogli ter konča s trikratnim živoklicem na presvetlega cesarja. Občinstvo pritrdilo je z naudušenimi živio in slavaklici. Veteranska godba zasvira cesarsko pesen. Bliskoma šine voda iz vodometa, ki se je dvigala skoro da druzega nadstropja v šolskem poslopji. Tudi vodnjak pričel je svojo delo. Požarna bramba, ki je pri tej slavnosti imela tudi svojo vajo, imela je takoj posla. Cevi, ki so bile v zvezi z dvema hitrantoma, oddaljenima kakih 50 korakov, napolnile so se z vodo veliko hitreje kakor drugikrat. Pritisk vode bil je takó močán, da je bilo brizgalcem na bližnjih poslopjih mogoče z vodó škropiti po vsej strehi. Meji tem kako zanimivim prizorom svirala je godba vesele koračnice, pokanje topičev pa je oznanjevalo, da je štiri meseca trajajoče mučno delo dovršeno v čast Kamniku in blagor njegovim prebivalcem.

Vodovod pričenja se na severni strani mesta nad smodnišnico in je kakrš 3 kilometre dolg. Reservoir ima toliko studene, temeljne Bistrice, da vode tudi ob največji suši zmanjkalno ne bo in tudi ne, ako bi se po zvestu vse hiše napeljala. Toplina vodi, ki je izredno čista, je 6 stopinj C. Izven velikega vodnjaka, ki toči neprenehoma iz dveh cevij mrzlo studenčnico — vsako uro je izteče 30 hektolitrov — je na raznih krogih v mestu še 5 manjših vodnjakov. Za škopljene cest je na raznih prostorih 11 hidrantov, ki bodo pa tudi tukajnjim požarnim brambovcem hitra in zdatna pomoč v slučaji kacega požara.

Korist vodovoda je sedaj, ko je dogotovljen, že očividna, in marsikateremu so prednosti, ki jih je imel še pred kratkim, popolnoma izginili. Več hišnih posestnikov je že zdaj napeljalo vodo v svoje hiše in ni dvomiti, da bodo prihodne leto vzgled omejenih našel mnogo posnemovalcev. Res je stalno podjetje mnogo truda in stroškov, toda, ker se todo mestu pridobili novi dohodki, ne da bi se naklada davoračevalcem nova bremena, upati je gotovo, da bodo pokriti v malo letih vsi stroški.

Vso čast dela spomenik mestu, ki je s tem tudi ustrežno želji cesarja, da naj se Njegova štiri desetletnica praznuje z občekoristnimi napravami.

Mnogo opravila imeli so pri tem dolgotrajnem delu oni mestni očetje, ki so bili v vodovodnem odseku, največ pa seveda g. župan, ki je imel nositi največje breme odgovornosti. Da se pri tem ni manjkal sitnosti, da je bilo tu in tam marsikakšno zoperno slišati, je gotovo. Sedaj, ko je vodovod gotov in tako izvrstno ugaja, pozabljene so vse ovire in vse sitnosti.

Iz Šoštanja 13. decembra. [Izv. dop.] Kakor navadno, prečital sem bil tudi denašnji „Narod“ t. j. od 10. decembra, in sem videl, da je tudi „Matica Slovenska“ v znak hvaležnosti in spoštovanja do presvetlega cesarja blage volje več patriotičnih knjig učiteljskim in šolskim knjižnicam podariti izvolila. Ta dobrodelni čin je gotovo vse hvale vreden in vsak pravi rodoljub mora to idejo z največjim veseljem pozdravljati, vsak kateri količaj pozna važnost učiteljskih in šolskih knjižnic. Hvalo bi torej morali peti vsi okraji, kajih se je „Matica“ tako lepo spomnila, in z največjim veseljem podarowane knjige vsprejeti.

Vendar temu ni tako. V ravno isti številki „Slov. Naroda“ se dalje čita, da je bil nadučitelj Šoštanjski one za celi okraj namenjene in poslane knjige nazaj poslal — da jih ni vsprejel. Čital sem dvakrat, trikrat, svojim lastnim očem nisem mogel verjeti, in vendar je bilo tako.

Nevolja in gnev sta me spreletela, da se kaj tacega pri nas sploh še more zgodi, groza in strah, da imamo mi na slov. Štajerji take učitelje, kakor je nadučitelj Šoštanjski, ki se predzrane v svoji patentovani zagrizenosti knjige, ki so podarjene knjižnici celega okraja, na svojo roko nazaj poslati. Kako se naj tedaj slovenski učitelj izobražuje? Misli li on, da morajo v istini učitelji celega okraja svojo vedo iz Celjske vahte ali Graške tetke zajemati, kakor on? Morda tudi misli, da morajo vsi, kakor on, izročeno deco neumno germanizovati in na ta način prodajati, mesto da bi jo po pedagogiških načelih vzgajal in poučeval? Res, žalibog, veliko pristašev se ima v tem okraji, vendar postaja njih število vedno manjše in manjše, mej tem, ko število pravih zavednih učiteljev vedno bolj in bolj raste v prid in veselje celega okraja.

Ako Vam je tako malo mar za slovenske knjige, zakaj služujete na Slovenskem? Idite gor meji Nemce „in das gelobte Land“, tam razširjajte potem svojo kulturo. Mi dobimo drugih gospodov učiteljev, rečem učiteljev, v kajih sreči res klije ista ljubezen do naše mladine, katera nikdar ne ugasne, temveč vedno bolj in bolj žubori, noter do tihega groba, — ne pa tacih, kakeršen ste Vi!

Od Malomedelje 13. decembra. Kdor je že kedaj hodil po Ljutomerskem okraju, ter po rodotivnem Murškem poji, zapazil je gotovo tudi prelepi kraj in okolico Malomedeljsko, res mična in krasna je ta okolica; vsakdo mora soditi po lepih zidanih belih poslopjih, mnogih kapelicah, in Bogu posvečenih križih, da je tukaj skrbni, srečni, Bogu udani narod.

Pa zakaj bi ne bil, roka Vsemogočnega ustvarila je ta kraj kaj mično, ker proti severju rodotivna ravan, a polovica fare proti jugu in zahodu spenjajo se rodotivni vinski griči, mej kajimi se tudi predobro znani ter imenitni in sladki Moravčak (Murratzenberger) v obilni meri pridelava; res vsak občuti se tukaj kaj prijetno, že tudi iz tega ozira, kajti tukaj je izključno slovenski, prijazni ter miroljubni narod.

Da bi Vi, g. urednik, mislili, da je stvar pretirana, Vas zagotavljam, da je vse gola resnica, ter Vam povem, da je že naš nekdajni župnik, slavni gospod Kremlj pred več nego 40 leti milobo in krasoto naše okolice opeval. Da pa vsem ljudem nikdo ne more ustreči je stara, žal — resnična pravljica; tudi ta krasna in prijazna okolica in nje prebivalci neso vsem pogodu, ali omeniti moram le nekega gospoda, ki nas že več deset let izvrstno molze, a sam ne taji, da nas srčno — sovraži.

Ta možicelj, seveda nasprotne misli, sovraži vse, kar ljubi poštenjak, sploh poštenost in priljubnost, zdi se mu največi greh.

Kakor Vam, g. urednik, tako tudi vsem častitim bralecem je predobro znano, da naši nasprotniki le nekaj vendar od nas ljubijo in to je denar, tega ne zaničujejo, akoravno pride iz rok sl. kmeta rodoljuba, ker denar, meso in sploh pridelki slovenskega kmeta se jim dobro priležejo, kar vsak prvi hip na groznom trebuhu našega „priatelja“ zapazi.

Ker smo mi sploh miren in potrežljiv narod, ki zavisti in sovražta ne pozna, bi tudi našemu gospodu nič ne oporekali, ko bi le ne spolnjeval najiskrenje treh naglavnih grehov, ki njim mi la komnost, zavist in jeza ali sovražto pravimo; ker imajo pa ti le grebi v njem korenine čez mero, zraven pa nas, kakor sam trdi, srčno — sovraži in trpeti ne more, svetujemo mu mi, da je bolje, da zapusti jeden vse kakor vsi jednega, ker mi smo tukaj rojeni in gotovo radi njegovega sovražta do nas, ne gremo proč, zraven bi nam in sebi ohranil poseb, kajti čas skrajni, ki ga smo prisiljeni drugače od kaditi.

Ko nas možicelj zapusti, mahnil jo bode gotovo „direct“ v obljubljeno Prusijo k slavnemu Bismarcku; tudi bi mu iz ljubezni do njega srčno radi darovali sveto, da bi jo zamogel v brzovlaku do pruske meje potegniti, še tudi jaz, ako drugače štedljiv, ne štedil bi pri takih rečih nekaj goldinarjev.

Novosti imam nekaj, ali dandanašnje novosti so Vam že tako, da je jedna neljubša od druge, tudi jaz se rad umikam vsem novostim, tudi ta, da naš obček spoštovan, priljubljeni gospod kaplan odide, nas je vse brez izjeme nemilo dirnola, kajti kdo in do kogar pride, žaljuje po tem častitljivem gospodu, njega izborne pridige in prepričljnost do nas faranov in goreča ljubezen do narodnosti, nam je usedla tako globoko v srce, da še si tega mislim ne moremo, da bi se morali kedaj od njih ločiti. — Čudno je pa to, da nikdo ne vpraša po uzroku, zakaj da odidejo; oh! zakaj bi vprašali, ko nam je predobro znan. — Ali še hočemo dolgo tako ravanje z mirnim okom gledati?

Pravicoljubni farani.

Domače stvari.

— (Podeljevanje obleke revnim otrokom.) Kakor smo že javili, bila je v dvorani Ljubljanske čitalnice lepa slavnost človekoljubja. 84 revnih učencev dobilo je namreč popolno zimsko obleko in čevlje, poleg tega pa še 20 učencev čevlje. Ravnatelj Praprotnik nagovoril je najprvo učence z lepimi besedami ter jim polagal na srce, naj ostanejo hvaležni dobrotnikom svojim, ki toli

blagodušno za njih skrbe. Nato se je delila obleka. Deček in deklica zahvalila sta se dobrotnikom za podeljeno obleko in sta izrazila zahvalo zlasti damškemu odboru, ki jim je priredil to lepo veselje. In res tudi mi moramo priznati, da je naše mesto, kar se tiče človekoljubja, jedno izmed prvih. Posebna hvala gre v tem oziru cesarskega svetnika soprogi gospoj Mariji Murnikovi, ki je neumorn skrbela za to, da je letos še več otrok dobilo obleke, nego lani. In ako revni otroci imajo biti komu hvaležni, to se morajo ravno gosp. Murnikove spominjati z najhvaležnejšim srcem. Omeniti pa nam je tudi drugih dam, ki so načelnici blagodušno pomagale, in to so gospa Premkova in gospice: Lujza Orel, Marijana Souvan, Klein in Premk. Konečno naj še omenimo, da je lepo slavnost počastil s svojo navzočnostjo deželnini predsednik baron Winkler s svojo visokorodno soprogo.

(Čitalnica Postojinska) izvolila je v svojem letnem občnem zboru 16. t. m. jednoglasno slovenskega mečena gosp. Josipa Gorupa častnim članom.

(„Slovensko učiteljsko društvo“ v Ljubljani) ima prvi letoski večer jutri dne 19. decembra ob 1/48. uri v mali dvorani (klubni sobi) v hotelu pri Maliči.

(Dr. A. Rojic,) deželnii poslanec, natisnil je svojo interpelacijo o Goriški bolnici in blaznici usmiljenih bratov v Seitzevi tiskarni v Gorici ter dodal je še marsikaterih opomb in pojasnil. Iz teh je razvidno, da bivši predstojnik usmiljenih bratov Horaček je bil dal deželnemu odboru na izbiro, ali hoče sam imenovati in plačati bolnici zdravnik, ali pa hoče to prepustiti bolnišnemu upravnemu. Deželnii odbor odločil se je za poslednje ter je dovolil, da so se povisale prehranitne v namen, da se s poviškom plača v bolnici zdravnik. Za domače povisala se je takrat prehranitina od 35 kr. na 40 kr. na dan, za tuje pa od 52 kr na 70 kr, za domače blazne na 50 kr. Na podlagi teh dovoljenj in števila bolnikov, ki se prehranjuje v tem zavodu, dela dr. Rojic svoje račune ter izvaja zaključke. Kakor ona interpelacija z leta 1886. tiskana v Postojini, tako je tudi letosna knjižica namenjena Rojičevim volilcem in razumništvu po Goriškem, kateremu se je tudi razposlala, kakor se nam poroča.

(Romanu „Pobratimi“) piše „Südsteierische Post“: „Pobratimi“ ist der Titel des neuesten slovenischen Originalromanes aus der Feder des bewährten Patrioten und gewiegen Schriftstellers, Dr. J. Vošnjak. Der Verfasser schildert in diesem seinem jüngsten Geistesprodukte jene unlängst vergangene Epoche der nationalen Wiedergeburt und Weiterentwicklung, da die Geister durch die nationale Idee mächtig erregt, entflammt für die höchsten Güter der Menschheit und des eigenen Volkstamms freudig jedes persönliche Opfer darbrachten. Der Einfluss der rauhen Wirklichkeit auf die in das praktische Leben mit idealen Hoffnungen und Plänen eintretende Jugend, die Conflicte, welche der nationale Kampf in das sociale Leben hineinträgt, der Widerstreit zwischen hoffendem Optimismus und verzagendem Pessimismus wird in lebhaften Farben geschildert. Da sich die Handlung in unserer engeren Heimat, in einer Stadt Südsteiermarks abspielt, so wird dieser Roman, der an Gedankenreichthum und auch in stilistischer Beziehung sich jedem ähnlichen Werke würdig an die Seite stellen kann, gewiss zahlreiche Leser finden. Papier, Druck der „Narodna Tiskarna“ in Laibach und äußere Ausstattung entsprechen dem gediegenen Inhalte, so dass der Preis von 1 fl. 20 kr. für das elegant gebundene Exemplar als ein mässiger bezeichnet werden muss.

(„Učiteljski Tovariš“) ima v zadnji letoski številki nastopno vsebino: Vabilo na naravo. — Trnoglavost. Spisal Ivo Trošt. — Knjiga Slovenska. — Dr. Ivan Anton Scopoli. (Spisal Fran Kocbek. — Poročilo o pošiljavah za „Prvo slovensko stalno učilsko razstavo“ „Pedagogiškega društva“ v Krškem. — Ocena. — Književnost. — Dopisi. „Učiteljski Tovariš“ stoji za vse leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 50 kr.

(V Samoboru) umrl je dne 15. t. m. g. Edmund Jenko, umirovleni c. kr. stotnik, v 62. letu dobe svoje. Poroden dne 11. novembra 1827 v Kastvu, pohajal je gimnazijo v Novem mestu in v Ljubljani ter 1848. I. stopil v vojsko in služboval mnogo let pri orožnikih v Dalmaciji, Ljubljani, Gorici i. t. d. Bil je jako odločen Sloven in pri

volitvah glasoval je vedno z opozicijo. V miru počivaj!

— (Iz Doja pri Litiji) 15. dec. V naši fari obolelo je v 1 1/2 mes. 40–50 ljudij za osepticami, izmej katerih sta 2 umrla in več kakor 10 je še bolnih. Dasiravno je že toliko ljudij obolelo, vendar pa še ni bilo nobenega zdravnika in nikdo se ne gane, da bi se bolezen omejila. Čudno!

— (Vabilo k veselici,) katero priredijo Mozirski diletanti v dan 30. t. m. zvečer v prosti rih gosp. Josipa Goričarja. Vspom. ed: 1. „Županova Micika“, veselo-igra v dveh dejanjih. 2. „Srečno novo leto!“ Šalo-igra v 1 dejanji. 3. Ples in prosta zabava. Čisti dohodek namenjen je „Savinjskemu Sokolu“. Začetek ob 7. ur. Ustopnina: Sedež v prvih treh vrstah po 50 kr. Sedež v naslednjih vrstah po 30 kr. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabijo Mozirski diletanti.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 17. decembra. Grof Leo Thun, član gospodske zbornice, danes zvečer ob 1/48. uri umrl. (Grof Leo Thun bil je porojen dne 7. aprila 1811. Po končanih vseučiliških študijah stopil je v državno službo ter bil najprej okrajni, potem okrožni komisar, pozneje vladni tajnik na Dunaji, 1847. I. gubernijski svetnik v Lvovu. Grof Leo Thun, ki je bil tudi literarno plodovit, bil je 1848. I. tajnim svetnikom in deželnim načelnikom v Pragi imenovan. Ko je v Pragi dne 12. jun. 1848. nastal ustank, ujeli so ga ustaši in s soprogo vred imeli zaprtega v Clementinumu, a so ga kmalu izpuštili. L. 1849. bil je imenovan načnim ministrom ter na tem mestu ostal še leto dni, ko se je bil že Bach umakniti moral. Pokojni Thun je mnogo pripomogel, da se je bil sklenil konkordat. L. 1860. stopil je iz ministerstva, bil pozneje imenovan dosmrtnim članom gospodske zbornice, odlikovan z redom zlatega runa. Češko veleposestvo volilo ga je v deželnii zbor. Thun bil je izvestno znamenit državnik in njegov upliv v veleposestvu českem velik. Uredn.)

Beligrad 17. decembra. Dosedanje volitve kažejo nastopni rezultati: 204 radikalcev, 86 liberalcev, 4 naprednjaki, 19 nedoločene stranke. Vesti o ministrskih krizi so popolnoma nesnovane.

Peterburg 17. decembra. Bavan Jo mini umrl.

Dunaj 18. decembra. Za princa Cari gnana napovedana šestdnevna, za princa Aleksandra hessenskega dvanajstdnevna dvorna žalost.

Berolin 18. decembra. Cesar poslovil se včeraj od Benomarja. Obisk trajal jedno uro.

London 18. decembra. V dolenji zbornici izjavil Fergusson, da je Osmana Digme vest najbrže vojna zvijača, ki pa ne more preprečiti korakov za osvoboditev Suakima.

Razne vesti.

* (Koliko časa se potrebuje okoli zemlje?) Z železničnim strojem prišlo bi se okoli zemlje v 35 do 40 dneh, pešec potreboval bi, če bi hitro hodil, jedno leto 63 dni za potovanje okoli sveta. Glas potrebuje pa le 52 1/2 ure, svetloba 1/10 sekunde in električni brzovaj še celo manj, nego 1/10 sekunde za pot okoli zemlje.

* (Žene — morilke.) V Slavoniji okoli Erdevika prišli so na sled mnogim umorom. Dan za dnevom zapirajo se žene, ki so svoje soproge in druge može s strupom spravile s sveta. Zaprite so doslej: Milka Maralić iz Nestinja, Ljubica Gavrilović, Simeona Sremčić, Marija Damilović, Jelka Ostoić, Stevka Jagmasević in Ljubica Gjakonić iz Erdevika. Vsaka izmej teh otrovala je svojega moža in jednega ali celo več drugih mož. Strup dajala jim je neka baba iz Bingule, katero so že lani zaprli.

* (Čudna oporoka.) Milijonar Tagliabona v Milanu volil je v svoji oporoki 50 000 lir 50 cestnim pometačem s tem pogojem, da ga spremijo pri pogrebu v svoji navadni delavniški obleki. Tacega spremstva želel si je ranjki bogatin pa zaradi tega, ker je bil v svoji mladosti i sam cestni pometač.

* (Gospa v igralni sobi.) Iz Londona se poroča: Mlada in brdka gospa Estonova sumila je že dlje časa, da njen soprog v visoki igri zapravlja premoženje. Ker niti soprog niti prijatelji njegovi nečejo črniniti besedice o tej stvari, sklene gospa sama uveriti se o igralnih uspehih svojega moža. Preobleče se torej v moško obleko in gre z nekim obitelji znanim kavalirjem v igralni klub. Da lažje opazuje igro svojega soproga, pelje kava-

lir gospo v igralno sobo in jo tamkaj predstavi pod izmišljenim laškim imenom. Navzočni gospodje obsejejo kmalu krasnega prišanca ter ga vabijo k igri. Kaj se hoče, kdor zaide mej volke, mora z volkovi tuliti. Mladi laški kavalir je precej razmišljen, igrat in igra ter zaigra v malo urah 40.000 frankov. Kljub velikej izgubi uverila se je pa drzna igralka do dobra, da je soprogu delala krivico. Drugi dan poplačal je lord svoje soproge dolg. Sedaj se pa po vsem Londonu mužajo plemenitim igralcem, da neso spoznali lepega gosta in ga tako neusmiljeno oskulbi.

Mnogodelna opazovanja. Proti slabosti želodev in pomajkanju slasti do jedij, sploh pri vseh želodelnih boleznih se pristni Moll-ovi „Seidlitz-praški“ zelo odlikujejo od drugih sredstev, s svojim prebavljajenje pospešujejočim in želodev okrepčujočim uplivom. Cena skatljice 1 gld. Po poštem povzetji razpošilja jih vsak dan A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevavedno izrecno Moll-ove preparate z njega varstveno znamko in podpisom. 3(31-17)

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrach in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih. (161-0)

Loterijne srečke 15. decembra.

V Trstu:	28,	42,	12,	5,	51.
V Linci:	35,	8,	2,	83,	52.

Tujci:

14. decembra.

Pri **Slonu**: Borgenicht, Moßmann, Stumpf z Dunaja. — Slocovich iz Trsta. — Šlibar iz Selca. — Polez iz Brda. — Mallner iz Bleda. — Pitamic iz Postojne.

Pri **Maliči**: Blau, Braun, Popper, Schneeberger z Dunaj a. — Gruntz iz Logatca. — Kohn z Dunaja. — Smola s soprogo iz Slemena.

Pri **avstrijskem cesarju**: Spigler z Dunajem.

Pri **južnem kolodvoru**: Perko iz Celja. — Župančič iz Rakovnika. — Verib iz Testa. — Smol z Begunji. — Span iz Auena.

Pri **bavarškem dvoru**: Samida, Höningman iz Starega loga.

Umrlji so v Ljubljani:

15. decembra: Helena Juvan, dekla, 61 let, Mestni trg št. 12, za spridenjem krv.

16. decembra: Maksimilan Brandstetter, medolivarjev sin, 2 mes. Rožne ulice št. 5, za božjastjo. — Janez Ruperšek, lončarski pomočnik, 18 let, Cesta v mestni log št. 3, za vnetjem srca. — Jakob Lebes, delavec sin 5 mes. Ulice na Grad št. 11, za kron. katarom v črevih. — N. N., novorojeno moško dete, bilo je najdeno mrtvo na pokopališču. — Jaaez Šček, delavec, 38 let, Hradeckega vas št. 10, za jetiko.

V deželnej bolni ci:

14. decembra: Jakob Mohar, gostač, 70 let, za oslabljenjem.

15. decembra: Janez Stare, kajšar, 28 let, za jetiko.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Veetrovi	Nebo	Močkrina v mm.
16. dec.	7. zjutraj	743.4 mm.	— 8.6° C	sl. szh.	jas.	0.00 mm.
	2. popol.	740.7 mm.	— 1.4° C	sl. szh.	d. jas.	
	9. zvečer	742.3 mm.	— 2.4° C	sl. szh.	d. jas.	
17. dec.	7. zjutraj	743.1 mm.	— 6.0° C	sl. sev.	jas.	0.00 mm.
	2. popol.	740.8 mm.	— 1.6° C	sl. svz.	d. jas.	
	9. zvečer	740.8 mm.	— 2.6° C	sl. szh.	jas.	

Srednja temperatura — 3.2° in — 2.3°, za 1.8° in 0.8° pod normalom.

Dunajska borza

dné 18. decembra t. l.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

	včeraj	danес
Papirna renta	gld. 81.95	gld. 81.80
Srebrna renta	82.75	82.60
Zlata renta	109.65	109.30
5% marčna renta	97.70	97.65
Akcije narodne banke	875.—	876.—
Kreditne akcije	304.80	304.60
London	121.80	121.80
Srebro	—	—
Napol.	9.62 1/2	9.62
C. kr. cekini	5.77	5.77
Nemške marke	59.67 1/2	59.67

